

Delårsrapport per den 31 oktober med prognos för helår 2023

Bygg- och miljönämnden

Innehåll

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys	3
Förväntad utveckling	5
Ekonomi	6
Intäkter och kostnader	6
Resultat och helårsprognos	8
Investeringar	1010
Volymtal och personalstatistik	11
Volymutveckling	11
Personal	11

Nämndens uppdrag

Nämnden ska inom kommunen svara för kommunens ansvar och verksamhet enligt följande:

- myndighetsutövningen enligt:
 - plan- och bygglagen, med undantag för planläggning av mark och vatten
 - medgivande till undantag från detaljplan enligt fastighetsbildningslagen 3 kap. 2 § 3 st, anläggningslagen 9 § 3 st, ledningsrättslagen 8 § 3 st.
 - lagstiftning om bostadsanpassningsbidrag
 - miljöbalken
 - livsmedelslagstiftning med tillhörande EU-rättsliga och svenska förordningar
 - lagen om foder och animaliska biprodukter
 - smittskyddslagen
 - lagen om lägenhetsregister
 - bilskrotninglagen
 - övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter
 - tillstånd:
 - till skyltning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning 5 §
 - tillsyn:
 - som ankommer på kommunen avseende skyltning och gatuhållning m.m. enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
 - enligt tobakslagen över rökfria lokaler och miljöer
 - enligt strålskyddslagen över solarieverksamhet.
 - enligt lagen om sprängämnesprekursorer över tillståndsplikt och märkning
- Nämnden ska även:
- svara för kommunens namn- och adressättning
 - ansvara för kommunens lantmäteriverksamhet. Nämnden svarar dock inte för ärenden där lantmäterimyndigheten enligt lag direkt ska svara för myndighetsutövningen

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys

Delårsrapporten är en uppföljning av bygg- och miljönämndens samlade verksamhet utifrån bl.a. reglemente, internbudget och förvaltningens verksamhetsplan. Genom uppföljningen kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar och i linje med målen för god ekonomisk hushållning.

Verksamheten för bygglov ser en fortsatt kraftig minskning av antalet medelstora och stora ärenden i jämförelse med föregående år. Detta påverkar intäkterna på ett märkbart sätt. Antalet inkomna ärenden avviker dock inte i motsvarande grad, utan prognosen för antalet ärenden just nu är cirka 5 % lägre än föregående år. Detta innebär att den ekonomiska avvikelsen inte återspeglar minskad arbetsbelastning i motsvarande grad för medarbetarna.

Den stora ekonomiska avvikelsen finns främst inom bygglovsverksamheten och beror på fortsatt minskning av avgiftsintäkterna och är lägre än samma period föregående år pga rådande marknads- och omvärldsläge. Nedgången består främst av att inga större ärenden kommit in under perioden och att mellanstora ärenden har halverats jämfört med föregående års period.

För att minska den ekonomiska avvikelsen har nämnden beslutat att ca 10 % av byggverksamheten tjänster ska fortsätta att hållas vakanta året ut. Detta påverkar byggverksamheten LOS-verksamhet (Lokal Operativ Samverkan) där rekrytering avseende utökning av LOS-verksamheten har skjutits framåt och påbörjades först under kvartal 4. Övrigt LOS-arbete pågår dock enligt fastställd tillsynsplan. LOS-arbetet inom miljöverksamheten har kunnat fortsätta enligt plan. Strategiskt och proaktivt arbete pågår inom sakområdet med andra myndigheter samt inom miljöverksamheten. Fortsatt arbete har genomförts för att kompetensutveckla medarbetare för att vara rustade att hantera denna typ av ärenden samt utökad kompetensutveckling inom hot och våld.

För lantmäteriverksamheten har antalet nyinkomna ärenden för året minskat med 26% jämfört med samma period 2022. Sedan hösten 2022 hinner verksamheten avsluta fler ärenden än som påbörjats, vilket har lett till att antalet ofördelade förrättningar har minskat med cirka 48 %.

Antalet ansökningar om bostadsanpassningsbidrag ligger 4% över föregående år. Detta bedöms vara en normal ökning jämfört med de senaste 5 åren. Kostnaderna för åtgärderna har ökat i högre takt än inflationen. Det ekonomiska utfallet är högre än budgeterat, vilket även prognosen för året visar.

Myndighetsutövningen inom hälsoskydd, miljöskydd och livsmedel utgår från fastställd verksamhetsplan och beslutad behovsutredning samt tillsyns- och kontrollplan. Den tillsyn och kontroll som planeras för året ligger i dagsläget i fas utifrån fastställd planering. Även detta år är planeringen för samtliga enheter omfattande med avsaknad av "buffert" för att kunna hantera exempelvis längre sjukskrivningar eller glapp mellan tjänster. Då merparten av året gått och planeringen ligger i fas bedöms dock större omprioriteringar i planeringen inte behöva göras för årets sista månader. Antalet ansökningar för avloppstillstånd har hittills i år varit lägre än planerat. Resurserna har därför ställts om från provning till att arbeta med avloppstillsyn istället. Skulle antalet inkommande ansökningar öka igen inför årets sista månader kommer resurserna att sättas tillbaka för att hantera provningarna.

Miljöavdelningens samtliga planerade digitaliserings- och utvecklingsinsatser, enligt fastställd objektplan, kommer inte att kunna genomföras under året. Detta på grund av nämndens budgetbesparingar. Bland aktiviteter som fått prioriterats ner och pausats finns exempelvis utvecklande av e-tjänster och hemsida, delaktighet i utvecklandet av Mitt Linköping och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplattform, kommunens centrala projekt kring införandet av digital post med mera. Enbart lagstadgade och kritiskt nödvändiga aktiviteter för verksamheten har prioriterats under andra halvan av året. Detta arbete planeras att återupptas i början av 2024.

Genomförandet av de strategiska utvecklingsuppdragen under uppföljningsperioden pågår enligt plan. Bedömningen är även att nämndens basuppdrag upprätthålls och genomförs i huvudsak.

Ekonomi, belopp i mnkr

	Prognos helår	Budget 2023	Avvikelse	<i>Avvikelse i prognos helår, delårsrapport augusti</i>
Verksamhetens nettokostnader	70,9	68,3	-2,6	-3,1
Investeringar, netto	0,5	0,5	0,0	0,0

Förväntad utveckling

Den höga inflationen och ränteläget bedöms fortsatt påverka volym och framförallt byggstart av mellanstora till stora bygglovsärenden. Inom bostadsanpassningen har både antalet ansökningar och kostnad per ansökan ökat. Denna utveckling inom bostadsanpassning har pågått sedan 2016 och bortsett från pandemiåren 2020-2021 har den totala kostnaden haft en medelökning per år om ca 9% eller motsvarande 1 100 tkr.

En trend som pågått inom plan- och bygglagstiftningen senaste åren är att i uppdatering av lagstiftningen flyttas stor del av prövningen från tillståndsprövning i förväg, till tillsynsprövning i efterhand. Detta påverkar antalet tillsynsärenden på ett betydande sätt. Antalet tillsynsärenden har ökat med 60 % 2023 jämfört med 2022. Detta påverkar även nämndens ekonomiska utfall, eftersom tillsynsarbetet inte får bekostas av bygglovsavgifter, utan ska finansieras med skattemedel.

Minskningen av antalet inkomna förrättningar bedöms fortsätta för Kommunlantmäteriet även framåt. Dock finns det fortfarande så pass många ofördelade förrättningar, att det inte bedöms kunna påverka det ekonomiska utfallet varken under 2023 eller 2024. Till detta kommer också att arbetet med Ostlänken börjar planeras, vilket med största sannolikhet innebär en mycket stor arbetsinsats för lantmåteriverksamheten.

Byggverksamheten har genomfört ett arbete där en ny taxa tagits fram för bygglovs- och anmälningsärenden som planeras att antas i kommunfullmäktige innan årsskiftet. Den nya taxans konstruktion innebär att alla olika ärendetyper bär sina egna kostnader på ett jämnare sätt än den nuvarande taxan. Detta kommer att innebära en större förutsägbarhet för verksamheten och ett jämnare utfall av intäkter över tid då den nya taxan inte är lika konjunkturkänslig.

Under tidigare år och framåt träder flertalet nya lagstiftningar i kraft som påverkar myndighetsutövningen inom bygg- och miljönämndens ansvarsområde. De nya lagstiftningarna påverkar verksamheterna genom bland annat att helt nya eller utökade uppdrag tillkommer, krav på ändrade arbets sätt samt att styrdokument behöver justeras för att uppfylla dessa. Vissa av dessa lagstiftningsförändringar kan finansieras genom att lagstiftaren godkänner att debitering av de nya uppdragen kan göras enligt fastställda taxor, medan andra områden helt måste finansieras av skattemedel via anslag. Förändringarna i lagstiftningen kan vara både av karaktären att antalet ärenden som är anmälnings- eller tillståndspliktiga ökar eller att ett nytt eller utökat tillsyns- och/eller kontrollområde måste hanteras i verksamheten. Flertalet av dessa lagstiftningsförändringar har beslutats med kort varsel och har därför inte kunnat förutses i tidigare planering. Exempel på sådan lagstiftning som trätt i kraft under året är en ny lag där Sveriges kommuner får ta ansvar för det brottsförebyggande arbetet samt en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg vilket medförde att kommunerna fick ansvar för tillsyn över att vissa fritidbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket.

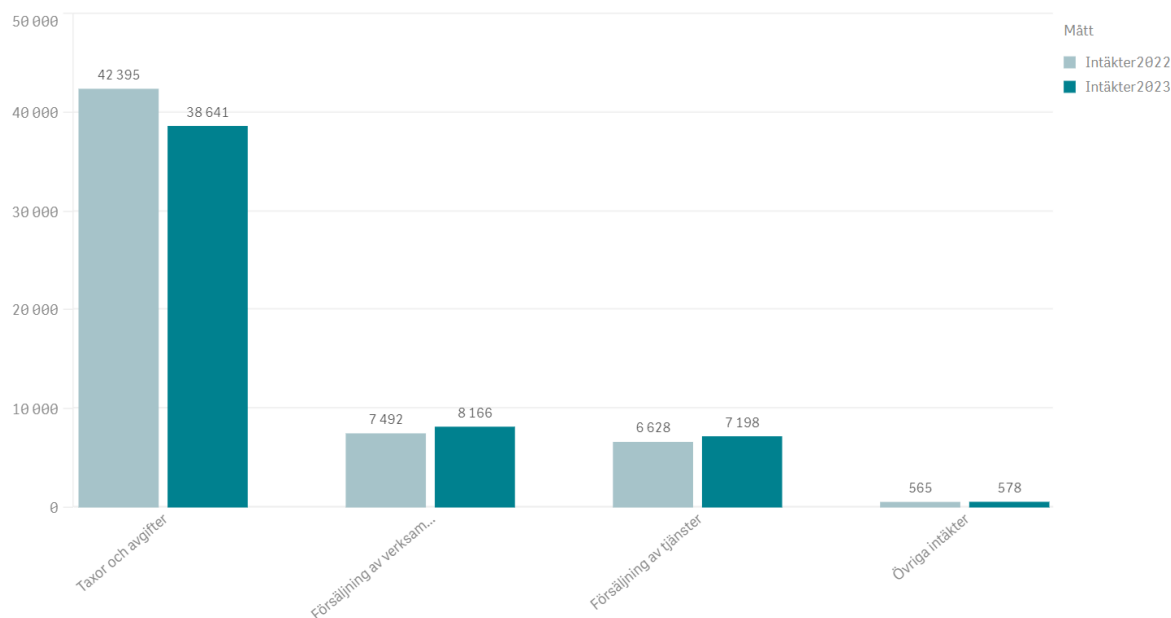
I takt med att det byggs mycket i kommunen och att medborgarna i Linköping blir mer medvetna om sina rättigheter och vad de kan få hjälp med från kommunen gällande sin boendemiljö, tar de oftare kontakt med kommunen. Det kommer in fler klagomål och rådgivningsfrågor som leder till ökade resursbehov, särskilt inom hälsoskydds- och livsmedelsområdet. Detta arbete är till stor del beroende av finansiering via anslag då tredje part sällan finns att ställa krav gentemot. Detta innebär ökad behov av omprioritering inom verksamheten. Förtydliganden av vilka nedprioriteringar som är nödvändiga kommer att presenteras i behovsutredning samt tillsyns- och kontrollplan för miljöverksamheten myndighetsutövning. Dessa underlag ska bygg- och miljönämnden ta ställning till och besluta om i slutet av 2023.

Miljöverksamhetens LOS-arbete och arbete för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet samt att motarbeta osund konkurrens och gynna de seriösa aktörer som finns inom näringslivet i Linköping kommer framöver att kräva mer resurser för att kunna hanteras. Detta arbete kan även kopplas till kommunens trygghetsskapande arbete samt att hantera de utökade uppdrag från statligt håll som finns kring fusk inom exempelvis livsmedels- och avfallsområdet. Det finns också en efterfrågan att intensifiera och utöka samverkan inom detta arbete mellan kommuner och statliga myndigheter.

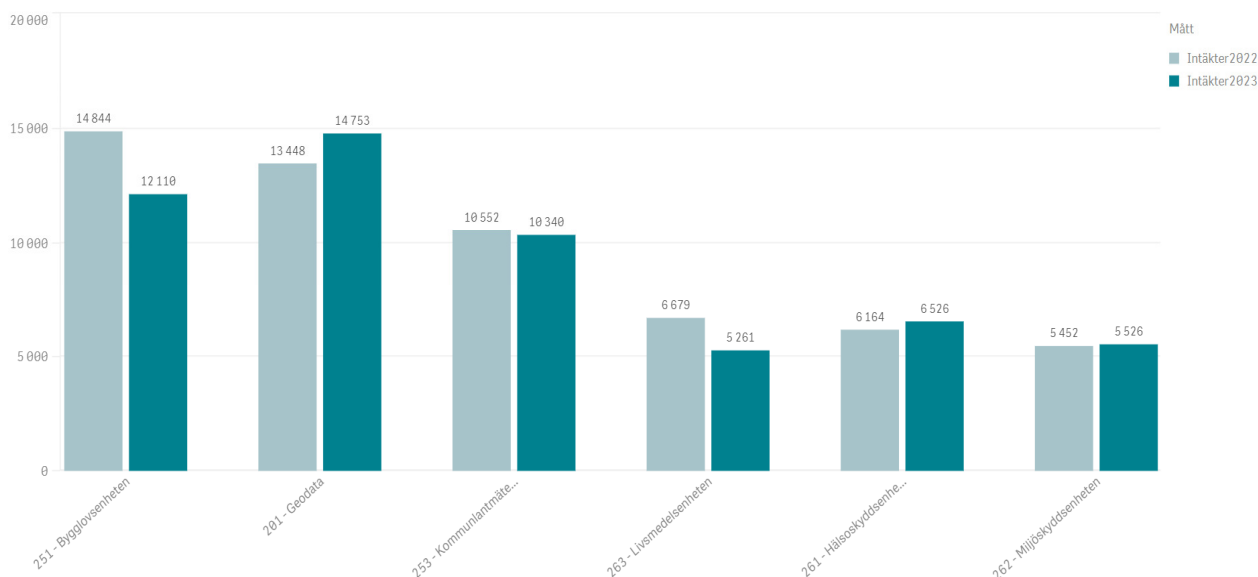
Ekonomi

Intäkter och kostnader

Nämndens intäkter 2023 jmf med 2022

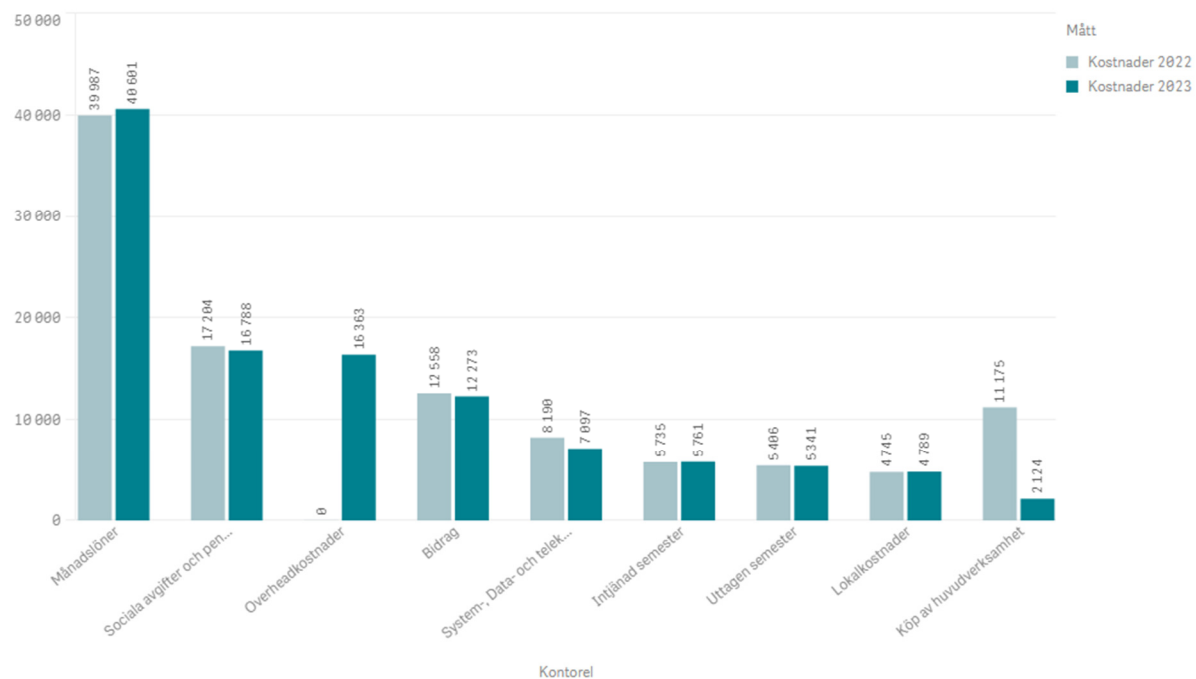

Nämndens intäkter 2023 jmf med 2022

Nämndens intäkter kommer huvudsakligen från taxor och avgifter från bygglövsverksamheten samt tillsynsverksamheten. Kommunlantmäteriet och geodataenheten ligger även inom nämnden, som genererar försäljning av verksamhet och tjänster både internt inom kommunen och externt mot privatpersoner.

Nämndens kostnader 2023 jmf med 2022

Nämnden verksamhet är personalintensiv och den genomförs i princip uteslutande in-house. Kostnadsbilden domineras således av personalkostnader. Därutöver finns kostnader för förvaltningsgemensamma funktioner (overhead), kostnader för bostadsanpassningsbidrag samt stora kostnader för system och data p.g.a. att mycket systemförvaltning ligger inom geodatas ansvar.

Notera att overheadkostnader till största delen bokfördes som köp av huvudverksamhet 2022.

Resultat och helårsprognos

Driftsammandrag för resultat 31 oktober 2023, belopp mnkr

Driftsammandrag, netto mnkr Verksamhet	Redovisat jan.- okt. 2023	Budget jan.- okt. 2023	Avvikelse	Redovisat samma period föregående år
100 - Nämnd- och styrelseverksamhet	2,9	1,1	-1,8	3,0
215 - Fysisk och tekn plan, bostadsförb	4,1	3,9	-0,2	5,5
216 - Bygglov	6,0	2,5	-3,5	3,3
217 - Kommunlantmäteriverksamhet	-0,6	-0,3	0,3	-1,4
218 - Geodataverksamhet	-2,2	0,0	2,2	-1,0
258 - Hälsoskydd	2,2	3,6	1,4	1,1
259 - Miljöskydd	3,4	4,1	0,7	2,4
260 - Livsmedel	1,2	1,7	0,5	-0,7
261 - Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutöv	6,2	6,3	0,2	6,5
519 - Bostadsanpassningsbidrag	14,0	13,3	-0,7	14,4
924 - Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	16,6	18,7	2,1	14,1
Summa nettokostnader	53,8	54,9	1,0	47,1

Driftsammandrag för prognos för helår 2023, belopp mnkr

Driftsammandrag, netto mnkr Verksamhet	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
100 - Nämnd- och styrelseverksamhet	1,3	1,3	0,0	1,2
215 - Fysisk och tekn plan, bostadsförb	4,7	4,7	0,0	6,6
216 - Bygglov	9,7	2,9	-6,8	4,5
217 - Kommunlantmäteriverksamhet	-0,3	0,0	0,3	-1,5
218 - Geodataverksamhet	-1,5	0,0	1,5	-3,3
258 - Hälsoskydd	4,6	5,2	0,6	1,9
259 - Miljöskydd	5,5	5,6	0,2	3,9
260 - Livsmedel	1,8	2,4	0,6	0,3
261 - Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutöv	7,5	7,7	0,2	8,1
519 - Bostadsanpassningsbidrag	17,1	16,0	-1,0	18,0
924 - Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	20,4	22,4	2,1	20,8
Summa nettokostnader	70,9	68,3	-2,6	60,6

Analys och kommentar

Bygg- och miljönämnden redovisar efter oktober 2023 en positiv resultatavvikelse för perioden om 1 miljoner kronor. Prognos för året visar dock på en negativ avvikelse om 2,6 mnkr, vilket huvudsakligen beror på väsentligt lägre intäkter från bygglovsavgifter p.g.a. kraftigt minskat byggande framförallt avseende flerbostadshus.

Flera av åtgärderna i den åtgärdsplan som togs fram innan sommaren har genomförts och tillsammans med resultatförbättringar inom tillsynsverksamheterna och geodata har verksamheten kompenserat del av den stora avvikelsen avseende bygglovsintäkter. I ny prognos har dock ytterligare

en negativ avvikelse tillkommit i form av att bostadsanpassningsbidrag väntas överskrida budget med ca 1 mnkr. Sammantaget innebär det att ny prognos fortsatt visar en kraftig negativ avvikelse mot budget men avvikelsen har minskat något jämfört med de senaste uppföljningarna (från -3,1 till -2,6).

Investeringar

Resultat 31 oktober 2023 och prognos för helår 2023, belopp mnkr

	Redovisat jan-okt	Redovisat jan-okt	Prognos	Prognos	Prognos	Investeringsram	Avvikelse
	2023	2023	2023	2023	2023	2023	
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto		
Inventarier och mätinstrument	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0
Summa investeringar	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0
<i>varav utgifter</i>	<i>0,0</i>		<i>0,5</i>		<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>
<i>varav inkomster</i>		<i>0,0</i>		<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Volymtal och personalstatistik

Volymutveckling

Basuppdrag (volymmått)	2020	2021	2022	Oktober 2023	Prognos 2023
Antal ärenden byggverksamheten (exklusive Kommunlantmäteriverksamheten)	3 432	3 508	3 324	2 662	3 350
Antal ärenden miljöverksamheten	5 035	6 089	5 611	5684	6000
Antal tillsynsbesök miljöverksamheten	1 796	2 320	2 813	2731	2900

Kommentar

Miljöverksamheten ser en ökning i både antalet ärenden och antalet tillsyner jämfört med prognos och år. Som tidigare nämnt var planeringen högt satt med främst fokus på tillsyn och kontroll. En stor del av årets planering är nu genomförd. Inom enskilda avlopp har resurserna fått ställas om från hantering av prövningar till att istället bedriva tillsyn, detta visar sig i resultatet ovan. Den nya riskklassningsmodellen inom livsmedelsverksamheten har genererat ett stort antal nya beslutsärenden då våra cirka 1400 verksamheter måste riskklassa innan årets slut. Den nya prognosen för helår 2023 är uppskattad utifrån kvarvarande tillsyn och en beräkning på ytterligare ärenden som kan tillkomma innan årets slut. Dessa siffror är dock något osäkra då vi inte själva styr över mängden inkomna ärenden eller behovet av extra tillsyn eller kontroll som kan komma att uppstå.

Personal

Personal	Oktober 2019	Oktober 2020	Oktober 2021	Oktober 2022	Oktober 2023
Antal tillsvidare anställda	120	122	125	125	129
Total sjukfrånvaro	4 %	3,8 %	3,5 %	3,3 %	3,6 %
Personalavgångar externt	3,7 %	7,1 %	7,6 %	7,9 %	7,9 %